

Aan de gemeenteraad van Cranendonck

Betreft: **Kaderbrief 2027**
Zaaknummer: 487682
Contactpersoon: Adriaan Liebregts
Email: a.liebregts@cranendonck.nl
Datum: 9 juni 2026
Uw kenmerk: 487682
Bijlage(n):

Geachte leden van de raad van Cranendonck ,

Hierbij presenteren wij u de kaderbrief 2027 waarmee we u voorstellen de algemene en financiële uitgangspunten vast te stellen voor de programmabegroting 2027 – 2030. Ten tijde van het opstellen van deze kaderbrief is het raadsprogramma voor de nieuwe raadsperiode nog onderhanden en is zeer recent het nieuwe college geïnstalleerd. Daarom kiezen we nu, in plaats van een beleidsinhoudelijke kadernota, voor een kaderbrief zonder inhoudelijk strategische keuzes voor de meerjarenbegroting. Na het gereedkomen en uw vaststelling van de raadsagenda 2027-2030 wordt deze meegenomen in de uitwerking voor een uitvoeringsprogramma en de programmabegroting 2027.

In het proces naar de programmabegroting 2027 worden de raadsagenda (*Wat willen we bereiken*) en het CUP (*Wat gaan we daarvoor doen*) als kaders verwerkt in de meerjarenbegroting 2027- 2030 en voor besluitvorming in november 2026 voorgelegd. Vanzelfsprekend vormt ook de strategische visie voor Cranendonck 2040, zoals vastgelegd in het Kompas voor Cranendonck, een navigatie-instrument om koers te houden voor de lange termijn.

In deze kaderbrief schetsen we eerst een aantal algemene en financiële ontwikkelingen die van invloed zijn op de komende programmabegroting en we geven u het meest actuele financieel beeld voor 2027 -2030, inclusief het lopende investeringsprogramma.

We zien dat de financiële positie van Cranendonck in de afgelopen jaren sterker is geworden, maar er zijn ook uitdagingen. Zo leiden geopolitieke ontwikkelingen tot onzekerheden met financiële gevolgen zoals een oplopende inflatie en rentepercentages. Ook blijft onze financiële positie van onder druk staan als gevolg van meer taken die het Rijk bij gemeenten belegt, zonder dat daar voldoende middelen voor beschikbaar worden gesteld. Weliswaar is 2026 niet het ravijnjaar geworden dat was voorspeld maar lijken de financiële uitdagingen te zijn doorgeschoven naar 2028. Zo blijft het onzeker wat het Rijk vanaf 2027 structureel bijdraagt aan de financiering van de jeugdzorg en aan de bijdragen die bewoners krijgen voor hulp via de Wmo.

Het is de provincie als toezichthouder die uiteindelijk beoordeelt of er in de door u vastgestelde begroting, werkelijk sprake is van evenwicht. Mocht in het uiterste geval de begroting 2027 niet structureel in evenwicht zijn moet aannemelijk gemaakt zijn dat in het laatste jaar van de meerjarenraming dat evenwicht wel wordt hersteld. Elk jaar opnieuw een meerjarenraming opstellen die steeds alleen in het laatste jaar in evenwicht is, is natuurlijk niet toegestaan.

Met deze kaderbrief stellen we u daarom ter vaststelling een aantal algemene en financiële kaders voor op basis waarvan we u, ondanks alle uitdagingen, in november een begroting kunnen presenteren die in structureel en reëel in evenwicht is.

Actualiteiten vanuit het provinciaal toezicht en het begrotingsadvies van de VNG

De provincie in haar rol als toezichthouder stuurt jaarlijks voor de start van een nieuwe gemeentelijke P&C cyclus een zogenaamde Begrotingscirculaire naar de gemeenten. Daarin geeft zij aan waarop de komende begroting wordt beoordeeld. Naast de wet, zoals uitgewerkt in het Besluit begroting en verantwoording (BBV), kennen de provincies nog een eigen Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK).

De provincie beoordeelt of een begroting voldoet aan beide toetsingskaders en concludeert dan tot repressief (normaal) toezicht of preventief toezicht. Dat laatste is een uitzondering en is het geval wanneer de begroting voor het komende jaar of de meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht zijn.

Een begrotingscirculaire van de provincie is een reguliere jaarlijkse informatievoorziening over haar toezichtthema's en -focus voor het komende begrotingsjaar. Een begrotingsadvies vanuit de VNG aan haar leden is daarentegen uitzonderlijk. De VNG ziet zich echter genoodzaakt nu een begrotingsadvies af te geven voor de begroting 2027 - 2030. Die noodzaak komt voort uit de, door eerdere kabinetten, ingeboekte besparingsmaatregelen voor de jeugdzorg en de Wmo. Als die kostenbesparingen niet gehaald worden dreigen er namelijk forse tekorten te ontstaan bij gemeenten.

De adviezen van de VNG en de begrotingscirculaire van de provincie komen grotendeels overeen maar hebben ook verschillende standpunten op het principe van de verwerking van “stelposten” in de begroting. Daarbij gaat het met name om stelposten bij de verwerking van de baten en lasten in de jeugdzorg en de Wmo. Die hebben grote invloed op het sluitend krijgen van de begroting 2027 - 2030 en kunnen nodig zijn om, zonder op andere beleidsterreinen besparingen te moeten doorvoeren, een begroting in structureel evenwicht te kunnen presenteren.

De VNG adviseert vanaf 2028 baten en lasten voor jeugdzorg in balans te brengen met stelposten waarbij de lasten voor de jeugdzorg zo realistisch mogelijk worden geraamd:

Wat is een stelpost in een gemeentelijke begroting?

Een stelpost in de gemeentebegroting is een geraamd bedrag voor baten of lasten dat op het moment van begroten nog niet exact is vast te stellen. Een stelpost is specifiek bedoeld voor een bepaald programmaonderdeel waar de precieze details nog van ontbreken. In dit geval gaat het om het inboeken van middelen vanuit het Rijk die (nog) niet formeel zijn toegekend.

Een stelpost “aanvullende maatregelen”

Hier gaat het om besparingen in de jeugdzorg vanwege de invoering van een eigen bijdrage en de verkorting van de trajectduur. Deze kortingen vanuit het Rijk kunnen budgettair neutraal worden verwerkt en de provincie als toezichthouder staat dat toe.

Een stelpost “Deskundigencommissie Hervormingsagenda jeugd”

Begin 2027 wordt de uitspraak verwacht van de *Deskundigencommissie*

Hervormingsagenda jeugd over de balans tussen lasten en budget in de jeugdzorg over 2027/2028 en verder. Het is onwenselijk om nu al bezuinigingen op de diverse onderdelen uit onze programmabegroting in te boeken terwijl het oordeel van de deskundigencommissie pas in 2027 volgt. De VNG adviseert daarom hier ook een stelpost voor het bedrag dat resteert, na een realistische raming, in te boeken. Als legitimatie geeft zij dat artikel 108 lid 3 van de Gemeentewet bepaalt dat medebewind voor rekening en risico van het Rijks is, dus baten en lasten in de jeugdzorg in balans gebracht moeten worden.

Van deze stelpost geeft de provinciaal toezichthouder, op basis van haar GTK, vooralsnog niet akkoord te gaan zolang de compensatie vanuit het Rijk niet zwart op wit staat. In haar begrotingscirculaire geeft de provincie aan een dergelijke stelpost bij de beoordeling van het structureel evenwicht in de begroting, negatief bij te stellen. Wel geeft zij aan bij een kabinetsbesluit dat hier verandering in brengt, ons zo snel mogelijk te informeren met een bijgesteld kader.

Een stelpost “huishoudelijke hulp WMO ”

Vanaf 2029 wordt er structureel € 1 miljard uit het gemeentefonds genomen vanwege het plan om huishoudelijke hulp als algemene voorziening te schrappen. Nog onduidelijk is hoe dit vorm moet krijgen maar de korting is al verwerkt. Daarom is het niet duidelijk welke kosten we als gemeente nog wel moeten blijven maken vanaf 2029. Daarom is het VNG advies hier een stelpost voor op te nemen.

De verwachting is dat de toezichthouder hiermee instemt maar die moet dat bestuurlijk nog accorderen. Ook dat vraagt dus tussentijdse afstemming met de provincie.

De VNG adviseert, na verwerking in de begroting van bovengenoemde stelposten, onderstaande tekst op te nemen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing:

In de Voorjaarsnota 2025 zijn afspraken gemaakt over het zwaarwegende advies van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd in 2027 met betrekking tot de kosten die gemeenten maken voor jeugdzorg. Deze afspraken heeft het huidige kabinet in het Overhedenoverleg van 13 april 2026 herbevestigd. Vooruitlopend op deze vervolgspraken zijn in deze begroting stelposten opgenomen, omdat we erop vertrouwen dat het rijk zich aan de gemaakte afspraken houdt.

In de Voorjaarsnota 2026 is een korting toegepast op het Gemeentefonds vanwege het afschaffen van de huishoudelijke hulp in de Wmo. Het is nog onduidelijk hoe deze bezuiniging wordt ingevuld, wat maakt dat wij de korting vanaf 2029 via een stelpost tenietdoen. Deze stelpost is onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouder.

Een stelpost “onderuitputting”

In 2025 heeft de Tweede Kamer met een motie het kabinet opgeroepen om een algemene stelpost onderuitputting (*algemene maar meerjarige overschotten*) toe te staan. Gemeente houden immers de laatste jaren structureel geld over op hun begrotingen. De minister van BZK heeft daarop gemeld dat een algemene stelpost echter niet past bij het principe van realistisch ramen. Bij dat standpunt sluit ook de provincie aan. Vanuit het perspectief van een solide financieel beleid onderschrijven wij dat standpunt. Vervolgens heeft de commissie BBV zich erover gebogen en aangegeven dat een algemene stelpost niet wordt toegestaan maar dat een *specifieke* stelpost *kan* passen binnen een realistische begroting dit alles ter beoordeling door de provinciaal toezichthouder. De provincie komt daarvoor de komende maanden nog met meer specifieke kaders. Wij zijn echter van mening dat, wanneer een stelpost specifiek geduid kan worden, die onderuitputting net zo goed meteen en regulier in de begroting verwerkt kan worden. En er dus geen sprake is van een stelpost maar van realistisch ramen.

Het financieel beeld per heden en investeringsprogramma (mei 2026)

Overzicht ontwikkeling exploitatie:

Iedere raadsvergadering wordt de raad – via een mutatieoverzicht – geïnformeerd over de meest actuele stand van de meerjarige begrotingssaldi. Het laatste overzicht is bijgewerkt tot en met 12 mei 2026 en is het startpunt van het financiële beeld van deze kaderbrief.

Actualisatie financieel beeld	2026	2027	2028	2029	2030	I/S
Saldo raad mutatie overzicht 12-05-2026						
Structureel	846	-50	-848	-1.763	-1.763	S
Incidenteel	-898	-407	-235	-75	-75	I
Totaal	-52	-457	-1.083	-1.838	-1.838	
Financiële gevolgen ontwikkelingen						
a. Algemene uitkering						
- decentralisatie uitkering faciliteitenbesluit	-529	-529	1	pm	pm	S
- aantal inwoners	-78					S
- maatstaf huishoudens met laag inkomen met drempel	273	283	94	0	0	S
b. Verbonden Partijen (waarvan 223k incidenteel; GRSA2)		-613	-422	-391	-415	I/S
c. Raadsinformatiebrief KTM 2 maatregelen		-700	0	0	0	I
d. stijging rente		-463	-500	-538	-538	S
Actueel begrotingssaldo						
Structureel	512	-1.149	-1.675	-2.692	-2.716	
Incidenteel	-898	-1.330	-235	-75	-75	
Prognose actueel begrotingssaldo	-386	-2.479	-1.910	-2.767	-2.791	

Bij de start van het begrotingsproces voor 2027 is het structurele begrotingssaldo negatief. In deze cijferopstelling is nog geen rekening gehouden met:

- De vertaling van de voorjaarsnota van het Rijk in de Meicirculaire, die het laatste inzicht geeft in de ontwikkeling van de Algemene uitkering; deze doorrekening komt uiterlijk bij de adviescommissie van 23 juni beschikbaar
- De structurele effecten vanuit de jaarrekening 2025;
- De structurele effecten van de 1ste Burap 2026 van zowel de gemeente als de gemeenschappelijke regelingen zoals de GRSA2, ODZOB, VRZOB, MRE, GGD, etc.;
- Eventueel te verwerken stelposten volgens het begrotingsadvies van de VNG en de begrotingscirculaire van de provincie Noord-Brabant;
- Begrotingsanalyse op (structurele) onderuitputting, af te ronden in het 1e half jaar 2026.

In de raadsinformatiebrief van 24 maart 2026 hebben wij u geïnformeerd over ontwikkelingen na vaststelling van de begroting 2026-2029, die een belangrijke impact hebben op de meerjarige begrotingsresultaten.

Algemene uitkering

Doordat het aantal BRP inschrijvingen (aantal woonadressen) per 01012026 hoger is dan verwacht is de uitkering uit het faciliteitenbesluit te hoog geraamd. Ook de daling van het aantal inwoners per 01012026 heeft een negatief effect op de algemene uitkering.

Verder blijkt uit de voorlopige berekeningen op basis van de decembercirculaire 2025 dat de mutatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel voor het jaar 2023 ook voor 2026 (273k), voor 2027 (281k) en voor 2028 (94k) positief is.

Bij de uitwerking van de meicirculaire 2026 hebben we meer duidelijkheid over de hoogte van de algemene uitkering. Wanneer die informatie nog niet beschikbaar bij de publicatie van deze kaderbrief wordt u later geïnformeerd met een Raadsinformatiebrief (RIB) en in de adviescommissie van 23 juni a.s..

Verbonden partijen

De mutaties van de verbonden partijen zijn gebaseerd op de concept begrotingen 2027-2030 van onderstaande samenwerkingsverbanden. In de vergaderingen van mei en juli heeft u ingestemd met de zienswijzen op de begrotingen. De specificatie ziet er als volgt uit:

	2027	2028	2029	2030
- ODZOB; begroting 2027-2030	-2.697	-2.697	-2.697	-2.697
- Keyport 2020;	1.608	1.608	1.608	1.608
- Risse	-951	-951	-951	-951
- GGD; begroting 2027-2030	-10.693	-11.125	-11.570	12.791
- VRBZO; begroting 2027-2030	366.316	391.510	393.031	392.755
- MRE	-4.612	-4.612	-4.612	-4.612
- GRSA2	516.393	302.731	270.655	270.655
- inzet prijscompensatie verbonden partijen	-252.156	-252.156	-252.156	-252.156
Totaal impact verbonden partijen	613.208	424.308	393.308	417.393
Waarvan incidenteel GRSA2	223.000			

De indexeringssystematiek van de verbonden partijen moet nog worden vastgesteld. Door de indexeringsmethodiek ontstaat een scheefheid in draagkracht: waar GR-en vooraf volledig worden gecompenseerd voor kostenstijgingen, ontvangen gemeenten slechts een

vergoeding op basis van de ontwikkeling van het *Bruto Binnenlands Product* (bbp-systematiek).

Omdat binnen GR-en bovendien geen nacalculatie plaatsvindt, lopen zij vrijwel geen financieel risico en worden eventuele meevallers slechts beperkt en achteraf verrekend. Dit geheel leidt structureel tot hogere lasten voor gemeenten. Daarom is gevraagd om in samenwerking met alle betrokken partijen de mogelijkheden van nacalculatie op basis van beide methodieken te onderzoeken én op basis van de uitkomsten afspraken te maken om nadelige verschillen, vanuit solidariteit, evenredig naar draagkracht van gemeenten en GR-en te verdelen. Daarbinnen kan op basis van de financiële uitdagingen waarvoor de gemeenten staan zo nodig een discussie gevoerd worden over inhoud, taken en uitvoeringsniveau. Daaruit is vooralsnog geen “in te boeken” resultaat gekomen.

KTM 2 maatregelen

Via een raadsinformatiebrief bent u geïnformeerd over de stand van zaken van het Korte Termijn Maatregelenpakket 2 (KTM2) dat onderdeel is van de afspraken over mobiliteit in het Beethoven convenant.

Het College heeft ingestemd met de financiële bijdrage van gemeente Cranendonck aan KTM2 van € 700.000 prijspeil 2024 (inclusief BTW) onder voorbehoud van vaststelling van de begroting 2027-2030 door uw raad.

Rente

De huidige geo-politieke ontwikkelingen beïnvloeden op dit moment de economische omstandigheden als gevolg waarvan op dit moment een lichte stijging van de rente waarneembaar is. Een eerste inschatting is dat een rentestijging van 2,75% naar 4 % een reële optie is. Gegeven het verwachte tempo waarin het investeringsprogramma wordt gerealiseerd en herfinancieringen is de eerste inschatting dat hier ten opzichte van de huidige meerjarenraming de volgende mutaties ontstaan.

2027: € 463.000 (N)

2028: € 500.000 (N)

2029: € 538.000 (N)

2030: € 538.000 (N)

Overzicht ontwikkeling investeringsprogramma:

Het investeringsprogramma tot en met 2026 heeft per 1 mei 2026 een nog te realiseren volume van ruim € 22 miljoen. Van deze investeringen zijn de kapitaallasten (afschrijvingen en rente) geraamd in de meerjarenbegroting.

Nummer	Omschrijving		Begroting tm	Realisatie 26	Restant tm 26
721083	Randweg Zuid Budel(K)		96.634	-	96.634
721084	Koenraadweg, Hugten, Hugterweg(K)		86.475	-	86.475
721085	Samen naar de A2(K)	2026	523.566	-	523.566
731002	Natuur en cultuurpoort op Baronie Cranendonck(K)		22.656	958	21.698
758002	Nieuwbouw De Schakel(K)		2.872.727	20.778	2.851.949
758003	Project de Schaapskooi(K)		2.263.972	-	2.263.972
70030000	Strat gr: minnelijke verwerv actief grondbeleid(K)		774.819	475.000	299.819
70040001	Verplaatsen fietsenstalling(K)		19.000	-	19.000
70040004	Duurzaamheidsinv 2023 - kasteel CR(K)	2023	52.315	-	52.315
70040650	Vervanging tractiemiddelen 2024-2027 (K)	2024	775.451	-	775.451
72010001	Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2021(K)	2021	435.536	5.750	429.786
72010006	Fietspaden 2022(K)	2022	111.503	805	110.698
72010010	Verv verkeersl kr Burg v Houtstr/Cranendln/Nwstr(K)		149.218	5.526	143.692
72010014	Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2023(K)	2023	192.578	4.058	188.520
72010015	Centrumplan Budel projectkosten(K)		2.677.536	89.111	2.588.425
72010016	Centrumplan Budel wegen(K)		1.408.805	-	1.408.805
72010018	Armaturen LED verlichting fietspaden (K)		254.109	234	253.875
72010019	Masten LED verlichting fietspaden(K)		54.926	-	54.926
72010020	Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer 2024 (K)	2024	579.171	-	579.171
72010021	Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer 2025 (K)	2025	171.303	42.540	128.763
72010022	Uitvoeringsprogramma wegen 2026: Geuzendijk(K)	2026	625.000	4.053	620.947
72010024	Uitvoeringsprogrammawegen 2026 Meidoornstr	2026	160.000	-	160.000
72010025	Uitvoeringsprogramma wegen 2026: smalle wegen(K)	2026	179.000	-	179.000
72010026	Uitvoeringspr. wegen 2026: Gastelseweg: fase 3(K)	2026	128.000	-	128.000
72010027	Uitvpr wegen2026 Brunellast weegbrugst Hermelijnst(K)	2026	190.000	-	190.000
72010028	Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer 2026 (K)	2026	385.000	10.000	375.000
72010029	GRP 2026(K)	2026	1.964.240	2.324	1.961.916
73040100	Projecten recreatie Groote Heide (K)		309.550	-77.051	386.601
74020001	Basisschool Budel-Schoot en Budel-Dorplein 2024(K)	2024	260.000	-	260.000
74020002	Bijdrage luchtbehandelingskast obs 't Lange Gastel(K)	2026	50.000	-	50.000
74020100	BRAVO College tijdelijke huisvesting (K)		-40.767	-	-40.767
74020110	IHP Onderwijs; voorbereidingskrediet BRAVO College(K)		100.000	-	100.000
75020007	DMOP jaarschijf 2025(K)	2025	134.966	-	134.966
75020100	Turnlust vervanging toestellen (K)		103.484	63.825	39.659
75020200	Duurzaamheidsinv 2023 - gymzaal Van Schaiklaan(K)	2023	7.207	-	7.207
75020310	Renovatie voetbalveld Rood Wit 67 (K)	2026	30.000	-	30.000
75020320	VV Maarheeze renovatie toplaag natuurgrasveld 4 (K)		54.112	17.674	36.438
75020322	Renovatie toplaag tennisbanen spp Romrijten(K)		73.000	-	73.000
75020323	Tennisbanen TCM(K)	2026	45.000	-	45.000
75020340	BTV renovatie toplaag tennisbanen 5 en 6 (K)		93.000	-	93.000
75020350	Hockeyveld HCCwaterveld (K)		120.861	-	120.861
75070300	Nieuwe speelplek Maarheeze (K)		22.482	-	22.482
76010301	Duurzaamheidsinv 2023 - gemeensch.h de Reinder(K)	2023	275.511	-	275.511
76010302	Bijdrage installaties en inventaris Smeltkroes(K)	2026	200.000	3.905	196.095
77020005	v-GRP 2025(K) Brunella, Weegbree en Hermelijnsstraat	2025	1.673.591	-	1.673.591
77030000	Aanschaf ondergrondse containers (K)		85.394	-	85.394
77210092	Centrumplan Budel riool(K)		2.588.673	796.095	1.792.578
78030501	2 standplaatsen woonwagencentrum De Wilg(K)		332.878	91.319	241.559
Totaal			23.672.482	1.556.903	22.115.579

Investeringsen uitstellen geeft slechts *incidentele* voordelen voor de begroting omdat de kapitaallasten naar latere jaren worden doorgeschoven. Structurele exploitatieruimte creëren uit het investeringsprogramma kan allen door investeringen uit het programma te schrappen.

In het financieel beeld zijn nog geen kapitaallasten opgenomen in de begroting voor investeringen in de jaren 2027-2030, behoudens IHP onderwijs.

De investeringen in onderwijshuisvesting zoals hieronder aangegeven zijn al in de meerjarenramingen verwerkt: 2026 -2030: €27,5 miljoen. Let wel, deze investeringen zijn weliswaar met hun kapitaallasten verwerkt in de meerjarenbegroting maar leiden voorsnog wel tot aanzienlijke negatieve begrotingssaldi voor de jaren 2027 -2030. Op dit moment vindt er een actualisatie van het IHP plaats. In de berekening van de rentestijging is uitgegaan dat in 2027 € 16 miljoen wordt geïnvesteerd in onderwijshuisvesting.

IHP onderwijs huisvesting:

2026	2027	2028	2029	2030	Jaar van investeren	
16.833.108	408.496	2.157.476	68.524	8.171.740	Investering	
					Jaar	
	2027	2028	2029	2030	2031	
	424.828	435.040	488.977	490.690	755.790	Afschrijving
	186.132	185.953	204.899	200.274	284.766	Rente
	610.960	620.993	693.876	690.964	1.040.556	Kapitaallast

Vast te stellen algemene en financiële uitgangspunten voor de begroting 2027 -2030.

De gemeente voert een langjarig solide financieel beleid. De meerjarenbegroting is gebaseerd op reële ramingen en is structureel in evenwicht.

1. Het college presenteert voor ten minste 2027 als een reël en structureel sluitende jaarschijf uit de meerjarenbegroting 2027 – 2030;
2. Structureel evenwicht: structurele lasten moeten gedekt zijn door structurele baten;

Hierop is een uitzondering mogelijk. Vanaf de begroting 2025 werd het, onder voorwaarden, mogelijk een deel van de algemene reserve te gebruiken voor structurele kosten. Dan moet aan alle voorwaarden worden voldaan én vooraf worden afgestemd met de toezichthouder bij de provincie. De belangrijkste voorwaarde is dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. De solvabiliteitsratio uit de jaarrekening 2025 is 39,1%. (Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt bij de begroting 2025 en 2026).

3. De begroting wordt in lopende prijzen opgezet met indexaties op inkomsten en uitgaven.
4. Reël evenwicht: alle ramingen van taken, uitgaven, inkomsten, baten en lasten moeten volledig, realistisch en haalbaar zijn.
5. Een stelpost “aanvullende maatregelen jeugdzorg” op te nemen.
6. Een stelpost “Deskundigencommissie Hervormingsagenda jeugd” in geval van nieuwe informatie en waarbij de toezichthouder instemt.
7. Een stelpost “huishoudelijke hulp WMO ” op te nemen en waarbij de toezichthouder instemt
8. In de paragraaf *Weerstandsvermogen en Risicobeheersing* te vermelden dat stelposten zijn opgenomen na afspraken met het kabinet én instemming door de toezichthouder en we erop vertrouwen dat die afspraken worden nagekomen.
9. Verwerking van alle stelposten wordt in nauwe afstemming met de provinciaal toezichthouder gedaan.
10. Géén *specifieke* stelpost “onderuitputting” op te nemen.
11. Structurele exploitatietekorten vangen we niet op met vermogen (reserves).
12. Incidentele meevallers worden gebruikt om de vermogenspositie verder te versterken.

13. Als vertrekpunt voor de begroting 2027 wordt de bijgestelde jaarschijf 2027 uit de meerjarenbegroting 2026 – 2029 gebruikt.
14. De begroting wordt gebaseerd op de meicirculaire 2026 en de daaruit voortkomende berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.
15. De begroting wordt gebaseerd op inflatiecompensatie via het gemeentefonds. Om de loon- en prijsstijgingen op te vangen is een stelpost opgenomen en worden de budgetten niet automatisch verhoogd. Het indexeren van budgetten is geen automatisme. Alleen aantoonbare loon- en prijsstijgingen komen hierdoor in aanmerking voor indexatie.
16. De verhoging van de OZB wordt niet ingezet als instrument om de begroting sluitend te krijgen. In meerjarenperspectief wordt jaarlijks 2% opbrengstenstijging voor de OZB meegenomen. Deze stijging is een mutatie zonder de areaaluitbreiding.
17. Voor de hoogte van de afvalstoffenheffing wordt 100% kostendekkendheid gehanteerd.
18. Voor de rioolheffing wordt de ontwikkeling van het GRP gevolgd, gebaseerd op 100% kostendekkendheid.
19. In de begroting 2027-2030 verwerken we, zoals het toezichtkader voorschrijft, de vastgestelde begrotingen van de gemeenteschappelijke regelingen.
20. Voor de berekening van de rente over de reserves en het berekenen van de kapitaallasten van nieuwe investeringen, hanteren we voor de begroting 2027 een rentepercentage van 4%.

Samenvattend is hier bedoeld dat de raad met het vaststellen van de kaders besluit een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Dat wil zeggen: structurele lasten worden gedekt door structurele baten en dat die lasten en baten realistisch geraamd worden.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN CRANENDONCK

De secretaris,

De voorzitter,

E. Jacobs

F.A.P. van Kessel

Gemeente Cranendonck | Capucijnerplein 1, 6021 CA Budel | www.cranendonck.nl | 14 0495 | info@cranendonck.nl